

BETÆNKNING**Afgivet af lovudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut.***(Formand for Naalakkersuisut)***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit, formand
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum, Demokraterne, næstformand
Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Doris Jakobsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 13. oktober under EM2010 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

I 2009 trådte selvstyreloven i kraft. Selvstyreloven beskriver dog ikke i detaljer, hvorledes det praktiske samarbejde mellem selvstyrets organer - Inatsisartut og Naalakkersuisut - er organiseret. Dette er formålet med nærværende lovforslag om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Forslaget bygger i det væsentligste på den hidtil gældende landstingslov om Landstinget og Landsstyret. Nævnte lov er ændret en del gange siden vedtagelsen i 1988, hvorfor nærværende lovforslag har delvis karakter af en lovsammenskrivning. Samtidig søges lovens retsklarhed øget, ved at uklare bestemmelser præciseres.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med de samtidig fremsatte forslag til ny forretningsorden for Inatsisartut og lovforslaget om ændring af vederlagsloven. En del bestemmelser, såsom f.eks. bestemmelserne om Naalakkersuisutmedlemmernes varetagelse af andre hverv, foreslås således flyttet imellem de nævnte love.

Inatsisartuts 1. behandling af forslaget

Forslaget nød bred opbakning under 1. behandlingen. Samtlige partier støttede op om, at den tidligere lov om Landstinget og Landsstyret ajourføres. Der var ligeledes støtte til, at det tydeliggøres i loven, at princippet om magtens tredeling også gælder i Grønland.

Derimod var der uenighed blandt partierne om, hvorvidt medlemmer, der ikke taler dansk, skal have adgang til at tale dansk med tolkning til grønlandsk, under forhandlingerne i Inatsisartut. Inuit Ataqatigiit, Demokraterne, Kattusseqatigiit Patiiat og Attassut fandt, at det fortsat skal være muligt for de medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, at tale dansk med tolkning til grønlandsk. Dette ansås som i overensstemmelse med Selvstyreloven samt bemærkningerne hertil. Siumut fandt derimod, at

det skal være et ufravigeligt krav, at grønlandsk overalt anvendes som grundlag i det politiske arbejde.

Ændringsforslag

Efter 1. behandlingen af forslaget har Naalakkersuisut fremsat et ændringsforslag. Ændringsforslaget præciserer § 9, således at det klart fremgår, at også medlemmer af Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, har adgang til at tale dansk med tolkning til grønlandsk. Naalakkersuisut har således vurderet, at den i lovforslaget eksisterende adgang for-ikke grønlandsktalende til at ytre sig på dansk ikke med den fornødne klarhed omfattede Naalakkersuisutmedlemmerne.

Høringssvar

Udvalget har noteret sig, at det ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger ikke har været anset relevant at sende forslaget i høring, da det angiveligt alene vedrører det interne forhold mellem Inatsisartut og Naalakkersuisut. Denne vurdering kan næppe anses som fuldt ud uproblematisk. Der indføres således en række helt nye bestemmelser i forslaget, såsom f.eks. § 3, stk. 1, og § 5, som vedrører hhv. spørgsmålene om Inatsisartutmedlemmernes valgbarhed og ukrænkelighed. Endvidere sker der en del større og mindre ændringer i indholdet af en række bestemmelser, som i øvrigt videreføres. Ydermere blev der rent faktisk foretaget en høring af en bred kreds af høringsparter, da loven sidst blev ændret i 2006 (FM2006/98), ved hvilken lejlighed Finansudvalgets og Revisionsudvalgets kompetence i fh.t. de offentligt ejede aktieselskaber blev ændret. Den daværende formand for Naalakkersuisut fandt det endog passende at takke de mange involverede for høringssvarene ved forelæggelsen af det daværende lovforslag. De på daværende tidspunkt vedtagne ændringer af loven videreføres i uændret form i nærværende forslag. Det forekommer ikke umiddelbart klart, hvorfor den daværende lovændring var af så væsentlig betydning for offentligheden, at en høring blev anset fornøden, mens dette ikke anses at være tilfældet f.s.v. angår nærværende lovforslag. Lovforslagets almindelige bemærkninger oplyser desværre intet om baggrunden for denne vurdering.

Endelig kan det i et land med en demokratisk styreform principielt anses som betænkeligt, at anse indretningen af – og forholdet imellem - de demokratiske organer som et rent internt anliggende uden betydning for offentligheden. Om end en høring af interesseorganisationer muligvis kunne anses som mindre relevant i fh.t. nærværende lovforslag, kunne offentlighedens interesse og behovet for gennemskuelse med fordel have været tilgodeset ved tilsikringen af en forudgående bred offentlig debat om forslaget.

Samråd

Udvalget har som led i behandlingen af forslaget haft Formanden for Naalakkersuisut i samråd. Udvalget finder ikke, at der under samrådet fremkom oplysninger, der giver anledning til yderligere bemærkninger fra udvalget.

Udvalgets behandling af forslaget

Et fortløbende Inatsisartut-år?

Lovforslagets § 10 viderefører § 9, stk. 2, i den hidtidige landstingslov. Derimod videreføres den hidtidige landstingslovs § 9, stk. 1, ikke. Hermed bortfalder det lovfæstede krav om, at Inatsisartut skal holde to årlige samlinger. Udvalget finder dette hensigtsmæssigt.

Særlig væsentligt giver denne ændring Inatsisartut mulighed for – om det ønskes – at indrette sin mødevirksomhed med et forløbende Inatsisartut-år, hvor Inatsisartut er samlet fra f.eks. september til december og fra januar til juni. Dette vil naturligvis forøge Inatsisartuts driftsudgifter, idet det bl.a. vil være nødvendigt at afholde rejseudgifter for medlemmerne i højere grad end hidtil. En sådan udgiftsstigning kunne begrænses eller endog udlignes ved en reduktion i antallet af medlemmer i Inatsisartut. En sådan ændring ville kunne gennemføres ved en ændring af § 2 i nærværende lovforslag.

En omlægning af Inatsisartuts mødevirksomhed, således at denne ikke længere blev koncentreret omkring to korte og meget intensive samlinger, ville herudover kunne medføre en bedre lovkvalitet, idet behovet for fremsættelse og vedtagelse af love og beslutningsforslag indenfor meget snævre frister hermed ville bortfalde.

Ved en sådan ændring ville det naturligt skulle overvejes, om lovforslag, der ikke er vedtaget ved folketingsårets udgang, skal bortfalde ved Inatsisartut-årets afslutning.

Fritagelse af et Naalakkersuisutmedlem

I lovforslagets § 23, stk. 2, foreslås det som noget nyt, at formanden for Naalakkersuisut kan fritage et medlem fra Naalakkersuisut blot ved meddelelse til Inatsisartut. Det vil således ikke længere være fornødent at afvente Inatsisartuts formelle godkendelse af fritagelsen af Naalakkersuisutmedlemmet.

Udvalget finder ændringen af bestemmelsen hensigtsmæssig, idet Formandens fritagelse af et medlem har virkning fra det øjeblik meddelelsen er modtaget i Inatsisartut. Dermed risikerer man ikke i praksis, som tilfældet er med de gældende regler, at der kan gå flere måneder, inden et ønske om fritagelse kan effektueres fuldt ud.

Inatsisartut kan fortsat nægte tilslutning til, at formanden for Naalakkersuisut fritager et medlem. Hermed omstødes formandens beslutning og medlemmet genindsættes - dog uden portefølje. Udvalget har noteret sig, at nægter Inatsisartut at fritage et medlem, kan dette ikke i sig selv anses som udtryk for mistillid til formanden for Naalakkersuisut.

Hverv og Erhverv

Ved dette forslag flyttes bestemmelserne om Naalakkersuisutmedlemmerne mulige varetagelse af andre hverv fra § 9 i vederlagsloven til § 25 i loven om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Udvalget er i denne forbindelse blevet opmærksomt på, at den hidtidige fortolkning af begrebet "hverv" er ændret i bemærkningerne til § 25. Således omfatter ordet "hverv" ifølge bemærkningerne nu også "erhverv", hvilket vil sige al beskæftigelse, der er lønnet eller ulønnet. Om baggrunden for denne fortolkningsændring i fh.t. hidtidig praksis oplyses der desværre intet om i bemærkningerne til bestemmelsen.

Lovudvalget er blevet gjort bekendt med, at det af Udvalg til valgs prøvelse anses ønskeligt, at Lovudvalget tager stilling til den nye fortolkning af begrebet "hverv" i lovforslagets § 25. Der er derfor indhentet et høringssvar fra Dansk Sprognævn, som lyder:

"Den Danske Ordbog (www.ordnet.dk/ddo) oplyser at et "hverv" er en 'betroet eller ærefuld opgave, funktion eller arbejde'. Ifølge samme ordbog har "erhverv" betydningen 'beskæftigelse som man tjener penge ved eller modtager en anden ydelse for'.

Politikens Nudansk Ordbog med etymologi (4. udg., 2010) skriver tilsvarende at et "hverv" er 'en særlig funktion el. opgave', mens "erhverv" defineres som 'det arbejde man tjener sine penge ved, og som kræver visse færdigheder = BESKÆFTIGELSE, PROFESSION, JOB, HÅNDBYR, LEVEVEJ, METIER, NÆRINGSVEJ'.

Et "erhverv" vil altså som hovedregel ikke være en del af et "hverv".

Det kan tilføjes, at et "hverv" som oftest forstås som en fritidsaktivitet uanset om hvervet er lønnet eller ej."

Lovudvalget er i sin vurdering på linje med Dansk Sprognævn. Der ses da heller ikke i bl.a. Udvalg til valgs prøvelses hidtidige praksis anvendt en fortolkning, som den er lægges op til i lovforslaget.

Udvalget må i sin vurdering herudover særligt lægge vægt på sprogafvejningen. Den juridiske vurdering må således ikke overskride "ordgrænsen", hvilket angiver, hvor langt et givent ord rent sprogligt kan strækkes i en lovtæst. Det kan herudover muligvis anføres, at det alene bør være op til formanden for Naalakkersuisut, hvorvidt et medlem af Naalakkersuisut på passende vis kan varetage andre erhverv ved siden af varetagelsen af Naalakkersuisutmedlemsposten.

Det et flertal af udvalgets indstilling, at den i nærværende betænkning anførte og hidtidige forståelse af "hverv" og "erhverv" skal anvendes ved kommende konkrete fortolkninger af loven. Udvalget kan dermed ikke tilslutte sig lovforslagets fortolkning af begrebet "hverv".

Udvalget skal endvidere understrege, at det finder det yderst uheldigt, såfremt begrebet "hverv" fortolkes forskelligt i lands- og kommunalpolitisk sammenhæng. Dette ville blive tilfældet, såfremt den i nærværende lovforslag anførte fortolkning af "hverv" udvides til også at omfatte "erhverv". I den kommunale styrelseslov anvendes begrebet "hverv" således i en betydning, som ikke ses at omfatte "erhverv".

Udskrivelse af valg ved fritagelse af Naalakkersuisut

Bestemmelserne i § 28 er blevet mere præcise mht. formanden for Naalakkersuisuts mulighed for at udskrive valg i en situation, hvor formanden ikke længere nyder tillid i Inatsisartut. Dette kan f.eks. være tilfældet ved ændrede politiske magtforhold eller utilfredshed med embedsførelsen eller øvrige adfærd hos medlemmerne.

Hermed er det nu præciseret, at udskrivelse af nyvalg skal ske "på stedet". Dvs. at beslutningen skal ske i Inatsisartut og tidsmæssigt i direkte forlængelse af, at Inatsisartut har udtalt mistillid - typisk når mødet i salen genoptages.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget har noteret sig, at lovforslaget ikke anses at have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

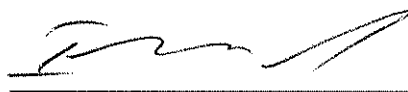
Et enigt udvalg **indstiller** Naalakkersuisuts lovforslag til vedtagelse i den herefter foreliggende form.

Siumut har dog følgende udtalelse vedrørende fortolkning af ”erhverv” og ”hverv”:

Siumut mener, at Formanden for Inatsisartut, Formanden for Naalakkersuisut og medlemmer af Naalakkersuisut ved siden af deres hverv som folkevalgte, om dette er lønnet eller ikke lønnet hverv/erhverv skal tilpasses, således at det sikres at der ikke kan udøves magtmisbrug eller på anden måde handles for personlig vindings skyld. Derfor ønsker Siumut at der skal strammes op på lovgivningen, dette for at sikre, at der ikke kan udøves magtmisbrug eller handles for personlig vinding.

Siumut mener, at hvervet som Formand for Inatsisartut, Formand for Naalakkersuisut og medlem af Naalakkersuisut skal være et 100 % hverv og ikke et bijob ligeledes skal Formanden for Inatsisartut, Formanden for Naalakkersuisut og medlemmerne af Naalakkersuisut være uvildige og neutrale på alle måder for at sikre og forankre en ensartet og lige behandling af borgerne igennem lovgivningen.”

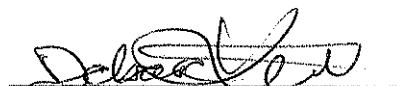
Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

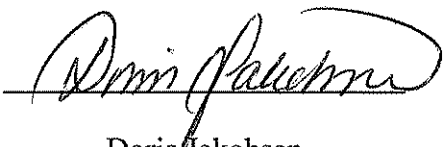
Isak Hammond,
Formand

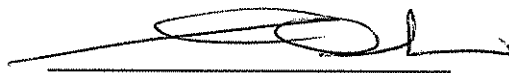
Andreas Uldum

Debora Kleist

Doris Jakobsen

Anders Olsen

20. oktober 2010

EM 2010/24

Ændringsforslag

til

Forslag til: Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut

Fremsat af Naalakkersuisut til 2. behandlingen.

Til § 9

1. § 9, stk. 2, affattes således:

”Stk. 2. Forhandlingerne i Inatsisartut foregår på grønlandsk. Medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, har adgang til at tale dansk med tolkning til grønlandsk, ligesom forhandlingerne skal kunne følges på dansk.”

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Ændringsforslaget præciserer, at medlemmer af Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, på lige fod med medlemmer af Inatsisartut, har adgang til at tale dansk i Inatsisartut med tolkning til grønlandsk. Præciseringen er fundet nødvendig idet også medlemmer af Naalakkersuisut har adgang til at tale ved forhandlingerne i Inatsisartut.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser*Til nr. 1*

Stk. 2 fastslår grønlandsk som arbejdssprog i Inatsisartut og sikrer samtidig, at medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut, der ikke behersker grønlandsk, har adgang til at tale dansk i Inatsisartut med tolkning til grønlandsk. Herved sikres det, at dansksprogede, der er blevet valgt til medlemmer af Inatsisartut, også reelt har mulighed for at varetage det mandat, de har fået fra befolkningen. Hensynet til Inatsisartutmedlemmernes parlamentariske ytringsfrihed samt den demokratiske proces vil således kræve, at der stilles fornøden tolkebistand til rådighed under forhandlingerne. Dette svarer til praksis i henhold til § 13 i den hidtidige landstingslov. Muligheden sikrer endvidere, at den dansksprogede befolkningsgruppe har mulighed for at varetage hverv som medlemmer af Naalakkersuisut. Endelig sikres den dansksprogede befolkningsgruppe en grundlæggende mulighed for at følge arbejdet i Inatsisartut gennem en løbende tolkning af forhandlingerne. Dermed sikres, at denne befolkningsgruppe kan tage del i den demokratiske proces og vurdere deres valgte repræsentanters arbejde på et veloplyst grundlag.